

Tauw

Borgingsdocument Natuur

Vooroeversuppletie Bergen Egmond

Versie	Datum	Wijziging
V01	1 april 2022	N.v.t.
V02	29 april 2022	Opmerkingen RWS op V01 verwerkt
V03	6 mei 2022	Aanpassing effectbeoordeling schelpdierbanken

Verantwoording

Titel	Borgingsdocument Natuur Onderwatersuppletie
Opdrachtgever	Rijkswaterstaat
Projectleider	Frank Aarts
Auteur(s)	Wendy Liefing
Tweede lezer	Adrie van Hooff
Projectnummer	1267308
Aantal pagina's	29
Datum	6 mei 2022
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 824
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Voorgenomen activiteiten	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Activiteiten.....	7
2.3	Suppletieprogramma: noodzaak suppletie.....	8
2.3.1	Algemeen.....	8
3	Wnb Gebiedsbescherming: Natura 2000	9
3.1	Werkwijze Wnb Gebiedsbescherming	9
3.2	Relevante Natura 2000-gebieden	9
3.3	Toegang Beperkend Besluit (TBB)	9
3.4	Toets aan zorgplicht: voorwaarden uit Natura 2000 beheerplannen	10
3.4.1	Toetsing voorwaarden schelpenbanken	16
3.4.2	Toetsing voorwaarden vogelconcentraties	20
3.4.3	Zandwinkvak en schelpenbanken.....	21
3.4.4	Conclusie zorgplicht Natura 2000-gebied Noordzeekustzone	21
4	Wnb Soortenbescherming	23
4.1	Werkwijze Wnb Soortenbescherming	23
4.2	Toetsing Wnb Soortenbescherming.....	24
4.2.1	Bruinvis	26
4.3	Conclusies Wnb Soortenbescherming	26
5	Conclusies	27
5.1	Inleiding.....	27
5.2	Gebiedsbescherming	27
5.3	Soortenbescherming	28
6	Literatuur	29

Bijlage 1 Uitvoeringsvoorwaarden voor aannemer

1 Inleiding

De kust van Bergen en Egmond staat bloot aan structurele erosie. De kustlijn dient gehandhaafd te blijven om behoud van de achterliggende functies te verzekeren. Voor deze locatie wordt daarom in **2023-2024** een **vooroeversuppletie** uitgevoerd. Als basis voor de beoordeling is het indicatief technisch ontwerp gebruikt. hoofdstuk 2 worden het ontwerp en de noodzaak van de suppletie nader toegelicht. Dit ontwerp is getoetst aan de verschillende onderdelen van de Wet Natuurbescherming (Wnb).

Toetsing aan de Wnb onderdeel Gebiedsbescherming

In hoofdstuk 3 staat de toetsing aan de Wnb onderdeel Gebiedsbescherming, oftewel de toetsing aan de Natura 2000-gebieden. Het uitvoeren van de suppleties is regulier beheer en onderhoud¹, wat niet wordt gezien als een plan of project in de zin van de Habitatrichtlijn. Nu enkel voor plannen of projecten een vergunningplicht bestaat, is er voor het uitvoeren van de suppleties geen vergunning nodig in het kader van de Wnb gebiedsbescherming. Hoewel er geen sprake is van een N2000-vergunningplicht geldt wel de algemene zorgplicht van artikel 1.11 Wnb. Door het volgen van de voorwaarden in de Natura 2000 beheerplannen wordt invulling gegeven aan deze zorgplicht. Door als uitgangspunt de voorwaarden uit Natura 2000 beheerplannen te nemen wordt invulling gegeven aan deze zorgplicht. Het borgingsdocument wordt uiterlijk zes weken voor start van de werkzaamheden gepubliceerd op de site van helpdeskwater. In hoofdstuk 3 wordt daarom de suppletie getoetst aan de voorwaarden uit de Natura 2000-beheerplannen.

In het kader van de Wnb zijn ook gebieden aangewezen waarvoor een Toegangsbeperkend Besluit (TBB) geldt, dit zijn gebieden waar restricties/voorwaarden gelden voor varen en/of bodem beroerende activiteiten. Deze restricties/voorwaarden gelden ook voor activiteiten die onder beheer en onderhoud vallen zoals de suppleties. In hoofdstuk 3 wordt daarom ook aan de TBB's getoetst.

Toetsing aan Wnb onderdeel Soortenbescherming

In hoofdstuk 4 staat de toetsing aan de Wnb onderdeel Soortenbescherming. Dit betreft de bescherming van (individuele) soorten (voorheen Flora- en faunawet). Hiervoor heeft RWS een gedragscode opgesteld waardoor, onder voorwaarden, zonder ontheffing kan worden gewerkt. De Gedragscode soortenbescherming van Rijkswaterstaat is van toepassing op de uitvoering van de suppleties omdat het gaat om beheer en onderhoud. Voor zover er wordt gewerkt conform de gedragscode hoeft er geen ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd voor het onderdeel soortenbescherming.

¹ RWS-handreiking Beheer en Onderhoud (24-3-2020) en de Handreiking beheer en onderhoud van LNV.

Voorwaarden

In hoofdstuk 5 staan de conclusies van de toetsingen samengevat. Alle toetsingen tezamen leiden tot een pakket aan voorwaarden waaraan de werkzaamheden moeten voldoen. Deze uitvoeringsvoorwaarden dienen in het ecologisch werkprotocol van de aannemer te worden verwerkt en staan in bijlage 1 opgenomen. De aannemer dient middels zijn risicodossier en ecologisch werkprotocol aan te geven hoe de aannemer zeker stelt dat het werk volgens de benoemde voorwaarden wordt uitgevoerd. Dit omvat onder andere een beschrijving van de voorgenomen activiteiten, een beschrijving van de te verwachten effecten en beheersmaatregelen. Een nadere beschrijving hiervan is opgenomen in de Gedragscode soortenbescherming van Rijkswaterstaat.

2 Voorgenomen activiteiten

2.1 Locatie

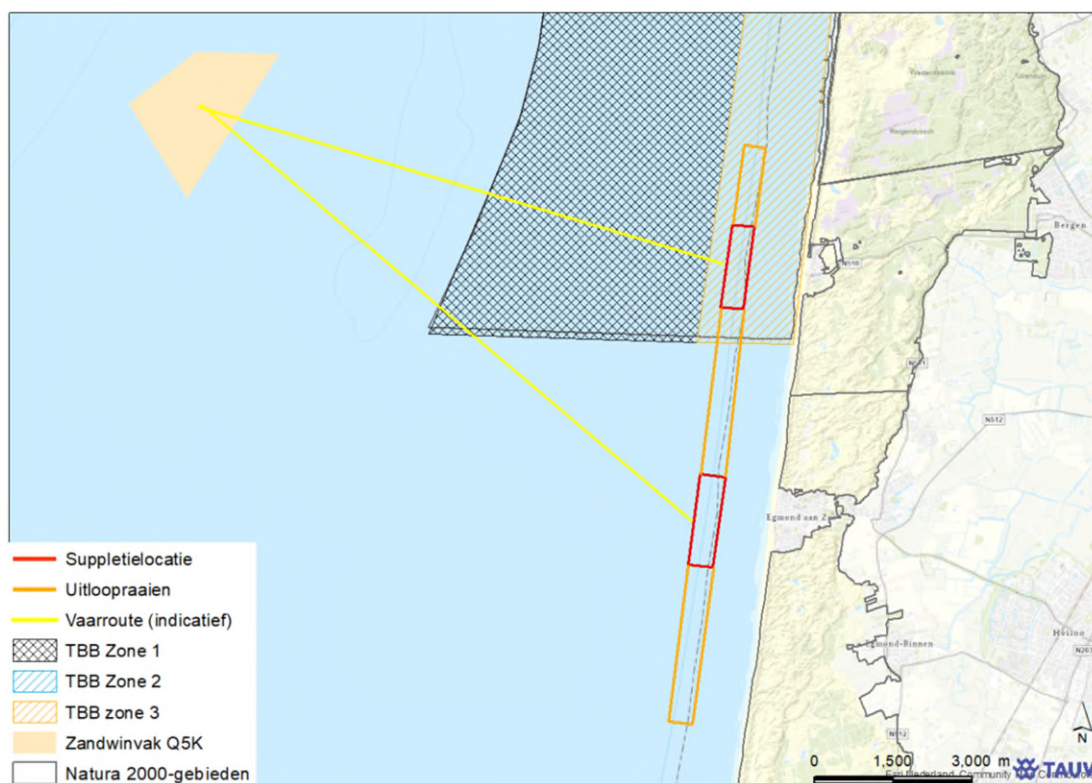
In figuur 2.1 zijn het zandwingsgebied (Q5K), de vaarroutes en de suppletielocatie weergegeven t.o.v. de Natura 2000-gebieden. Hieruit blijkt dat de suppletielocatie en delen van de transportroutes binnen het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone liggen. Het beoogde zandwingsvak ligt buiten de Natura 2000-begrenzing. De vaarroutes zijn indicatief, de werkelijke routes zijn afhankelijk van het aantal aankoppelingspunten dat de aannemer gaat hanteren. De vaarroute zal de kortste route volgen tussen deze aankoppelingspunten en het zandwingsvak.

Op de kaart staan tevens de gebieden aangegeven waar een Toegang Beperkend Besluit (TBB) geldt. De volgende TBB zones relevant voor de activiteit:

Noordzeekustzone

- TBB zone 1: van 1 november tot 1 april gelden beperkingen voor doorvaart m.b.t. vogels
- TBB zone 2 en 3: gelden beperkingen voor bodem beroerende activiteiten

De activiteiten vinden plaats binnen de TBB zones (zie verder paragraaf 3.3).

Figuur 2.1 Ligging zandwingsgebied en (indicatieve) vaarroutes, en het suppletiegebied, Natura 2000 begrenzing en indien van toepassing TBB gebieden

2.2 Activiteiten

Het ontwerp is vastgelegd in de Nota Indicatief ontwerp vooroeversuppletie Bergen-Egmond. De eigenschappen en ontwerpparameters zijn samengevat in tabel 2.1.

Robuuste toetsing

De situatie op het moment van het opstellen van het indicatief ontwerp kan afwijken van de situatie op het moment van suppleren. Er is daarom een maximum variant (inclusief uitloopraaien) bepaald. De volumes en raaivakken van de maximum variant zijn in tabel 2.1 toegevoegd. De maximum variant wordt als uitgangspunt aangehouden in deze toetsing. In de praktijk zal meestal in een kleiner areaal met kleinere volumes worden gesuppleerd. Voor de uitvoering wordt een definitief ontwerp vastgesteld, deze valt binnen de kaders de getoetste maximum variant.

Getoetste activiteiten

De toetsing betreft alle activiteiten die horen bij de suppletie. Dit betreft activiteiten horende bij het zandwinnen, transporteren en het suppleren. Het zand wordt per schip getransporteerd. Vanwege ondiepe kustzones is de suppletielocatie soms moeilijk bereikbaar, het is dan noodzakelijk een geleidegeul te baggeren of door een brekerbank te graven. Voor de suppletie Bergen-Egmond wordt het graven van een geleidegeul of het doorgraven van een brekerbank niet voorzien, deze activiteit wordt daarom niet getoetst. Een onderwatersuppletie wordt bij voldoende diepgang meestal aangelegd door middel van “klappen” vanuit de sleephopperzuiger. Bij ondiepere gedeeltes wordt gebruik gemaakt van rainbowen.

Tabel 2.1 Eigenschappen van de suppletie

Eigenschap	Waarde
Naam	2324_Bergen-Egmond-V2023
Locatie	Bergen aan Zee en Egmond aan Zee
Natura 2000-beheerplan	Noordzeekustzone
Type suppletie	Vooroever
Scope volume suppletie	1.400.000 m3
Max. volume suppletie	2.000.000 m3
Raaivakken	Raai 3250 - 3400 (Bergen aan Zee) Raai 3725 - 3900 (Egmond aan Zee)
Uitloop raaivakken	Raai 3100 - 4200
Uitvoeringsperiode	2023-2024
Toetsjaar	2022
Indicatieve aanlegdiepte	Circa -12 m NAP
Indicatieve aanleghoogte	-5 m NAP
Helling	1:20

2.3 Suppletieprogramma: noodzaak suppletie

2.3.1 Algemeen

Het meerjarig suppletieprogramma 2020-2023 is vastgelegd in de toelichting 'Onderbouwing actualisatie suppletieprogramma 2020-2023'. Suppleties zijn opgenomen in het suppletieprogramma als:

- Er sprake is van structurele erosie
- Op basis van de jaarlijkse kustlijnberekening wordt verwacht dat vóór 1 januari 2024 in één of meerdere raaian de basiskustlijn overschreden raakt, en
- Bestrijding van erosie van belang is voor het behoud van de aanwezige functies zoals waterveiligheid, recreatie en natuur

3 Wnb Gebiedsbescherming: Natura 2000

3.1 Werkwijze Wnb Gebiedsbescherming

Voor de relevante Natura 2000-gebieden is in het beheerplan een vrijstelling van vergunningplicht opgenomen, mits de suppletie wordt uitgevoerd conform de gestelde voorwaarden.

De Natura 2000 beheerplannen zijn vastgesteld onder de toen geldende wetgeving. Inmiddels heeft de Spoedwet aanpak stikstof (2019) voor een relevante wijziging gezorgd. De wijziging betreft het vervallen van het onderscheid tussen “projecten” en “andere handelingen”. Hierdoor bestaat er enkel een vergunningplicht voor het realiseren van een plan of project met mogelijk significante effecten. Het uitvoeren van de suppleties is regulier beheer en onderhoud² wat niet wordt gezien als een plan of project in de zin van de Habitatrichtlijn. Hierdoor is er voor de uitvoering van de suppleties geen vergunningplicht in het kader van de Wnb gebiedsbescherming. Hoewel hierdoor geen sprake is van een N2000-vergunningplicht geldt wel de zorgplicht van artikel 1.11 Wnb. Door het volgen van de voorwaarden uit de Natura 2000 beheerplannen wordt invulling gegeven aan deze zorgplicht. In dit hoofdstuk wordt daarom de suppletie getoetst aan de voorwaarden uit de Natura 2000-beheerplannen.

In het kader van de Wnb zijn ook gebieden aangewezen waarvoor een Toegangsbeperkend Besluit (TBB) geldt, dit zijn gebieden waar restricties/voorwaarden gelden voor varen en/of bodem beroerende activiteiten. Deze restricties/voorwaarden gelden ook voor activiteiten die onder beheer en onderhoud vallen zoals de suppleties. In dit hoofdstuk wordt daarom ook aan de TBB's getoetst.

3.2 Relevante Natura 2000-gebieden

De activiteiten vinden plaats in en nabij het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (zie figuur 2.1). Het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone omvat het zandige kustgebied langs de Noordzee. Dit bestaat uit kustwateren, ondiepten, zandbanken (o.a. Noorderhaaks). Op de Waddeneilanden vallen ook delen van het strand onder het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone.

Gelet op de afstand en omdat het een onderwatersuppletie betreft, zijn effecten op het Natura 2000-gebied Noord-Hollands Duinreservaat en Schoorlse Duinen uitgesloten. Effecten op andere Natura 2000-gebieden zijn eveneens uitgesloten. Alleen het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone is daarom relevant.

3.3 Toegang Beperkend Besluit (TBB)

Binnen het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone gelden voor enkele gebieden een Toegang Beperkend Besluit (TBB). Er zijn drie TBB zones:

- Zone 1: van 1 november tot 1 april gelden beperkingen voor doorvaart met betrekking tot vogels
- Zone 2 en 3: gelden beperkingen voor bodem beroerende activiteiten

² RWS-handreiking Beheer en Onderhoud (24-3-2020) en de Handreiking beheer en onderhoud van LNV.

Zandwinning

De winningslocatie (Q5K) ligt meer dan 4,5 km buiten het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone en de daarin liggende TBB zones. De TBB zones zijn daarom geen belemmering voor het zandwinnen.

Vaarroutes en suppletie

De vaarroutes liggen deels en de suppletielocatie ligt geheel in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. In figuur 2.1 staan de vaarroutes en suppletielocatie ten opzichte van de TBB zones. De vaarroutes zijn indicatief, echter op basis van de ligging van het zandwinningsvak en de suppletielocatie is met zekerheid vast te stellen dat de daadwerkelijk vaarroutes binnen de TBB zones 1 en 3 lopen.

Uit figuur 2.1 blijkt dat de vaarroute door een TBB zone 1 loopt. In zone 1 mag niet van 1 november tot 1 april gevaren worden, tenzij een instemming wordt verkregen van het bevoegd gezag over een variabele corridor. De ligging van deze corridor is afhankelijk van de ligging van het zandwinningsgebied, de suppletielocatie en de aanwezigheid van concentraties van relevante beschermde vogelsoorten. Hierbij dient 1500 meter afstand te worden gehouden van concentraties zwarte zee-eenden.

Daarnaast loopt de vaarroute door een TBB zone 3, hier gelden echter alleen beperkingen voor bodem beroerende activiteiten, niet voor varen. De suppletielocatie ligt voor een deel binnen de TBB zone 3 (zie figuur 2.1). De suppletielocatie ligt alleen in 3100 - 3450 (inclusief uitloopptraaien) in de TBB zone. Voor zone 3 geldt een verbod op bodem beroerende visserij en andere bodem beroerende activiteiten. Het te suppleren areaal inclusief uitloopptraaien gelegen binnen het betreffende TBB zone 3-gebied betreft maximaal 1,4% van het areaal van deze TBB zone 3 (147 ha ten opzichte van 10.201 ha totaal). Hiervoor is toestemming nodig van het bevoegd gezag.

3.4 Toets aan zorgplicht: voorwaarden uit Natura 2000 beheerplannen

In de volgende tabel wordt de suppletie getoetst aan de zorgplicht middels de voorwaarden uit het beheerplan Noordzeekustzone. De toetsing kent twee uitkomsten, die met de volgende kleuren zijn aangeduid:

groen	Deze voorwaarde is niet van toepassing of de voorwaarde is wel van toepassing maar leidt niet tot maatregelen voor de uitvoering: aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
oranje	Deze voorwaarde is van toepassing en leidt tot maatregelen voor de uitvoering. Dankzij de maatregelen wordt aan de voorwaarde voldaan. De maatregelen worden opgenomen in ecologisch werkprotocol van de aannemer.

Voorwaarden beheerplan Nzkz	Voorwaarde van toepassing?	Uitvoeringsvoorwaarden
A. Zandsuppleties		
Permanent overstroomde zandbanken		
1. Suppleties worden zodanig uitgevoerd dat schelpenbanken van levende <i>Spisula subtruncata</i> niet bedekt worden met zand.	Suppletie vindt plaats op permanent overstroomde zandbanken. In paragraaf 3.4.1 is de toetsing uitgevoerd. Hieruit blijkt dat ter hoogte van Egmond schelpenbanken met <i>Spisula subtruncata</i> bedekt worden met zand. Dit is buiten het Natura 2000-gebied. Om de ecologische invloed van de suppletie te verkleinen wordt alsnog aanbevolen uitvoeringsvoorwaarden op te nemen.	Actie RWS: Bij beschikbaarheid van nieuwe WOT-data, zal RWS in het jaar voorafgaand aan de uitvoering opnieuw beoordelen of aan de voorwaarde wordt voldaan.
2. Indien Rijkswaterstaat aantoont dat bedekking met zand van de in artikel 1 genoemde schelpenbanken onvermijdelijk is, worden de uit te voeren suppleties niet gestart in de periode van 1 juni tot 1 maart.	Voorwaarde is van toepassing	Voor de aannemer geldt de volgende voorwaarde: Op locaties met levende <i>spisula</i> (4200 - 3950) is het starten van de suppletie alleen toegestaan in de periode 1 maart - 31 mei en dient de gehele suppletie voor 1 maart van het volgende jaar afgerond te worden. Actie RWS: Bij beschikbaarheid van nieuwe WOT-data, zal RWS in het jaar voorafgaand aan de uitvoering opnieuw beoordelen of aan de voorwaarde wordt voldaan.
3. Bedekking van schelpenbanken met levende <i>Ensis directus</i> zijn toegelaten als er geen negatieve gevolgen zijn voor de voedselvoorziening van zee-eenden.	In paragraaf 3.4.1 wordt de toetsing uitgevoerd. Er is geen sprake van bedekking van schelpenbanken met <i>Ensis directus</i> . Voorwaarde is niet van toepassing.	Uitvoeringsvoorwaarden niet van toepassing Actie RWS: Bij beschikbaarheid van nieuwe WOT-data, zal RWS in het jaar voorafgaand aan de uitvoering opnieuw beoordelen of aan de voorwaarde wordt voldaan.

Voorwaarden beheerplan Nzkz	Voorwaarde van toepassing?	Uitvoeringsvoorwaarden
Zilte pionierbegroeiingen, schorren en zilte graslanden (strandsuppleties)		
4. Suppleties die worden uitgevoerd binnen 1 kilometer van 'zilte pionierbegroeiingen' en/of 'schorren en zilte graslanden' zijn alleen toegelaten als Rijkswaterstaat aantoonst dat de suppletie geen negatieve effecten veroorzaakt op deze habitattypen.	Voorwaarde is niet van toepassing op onderwatersuppleties.	Niet van toepassing.
'Embryonale duinen' (strandsuppleties)		
5. Suppleties die een oppervlak van meer dan 1 hectare 'embryonale duinen' bedekken, zijn alleen toegelaten als Rijkswaterstaat aantoonst dat dit habitatype rondom het suppletiegebied zich positief ontwikkelt en dat er geen negatieve gevolgen optreden voor dit habitatype als gevolg van de suppletie.	Voorwaarde is niet van toepassing op onderwatersuppleties.	Niet van toepassing.
'Witte duinen', 'grijze duinen', 'vochtige duinvalleien' (strandsuppleties)		
6. De samenstelling en korrelgrootte van het zand bij strandsuppleties komt zo veel mogelijk overeen met het zand van het strand dat grenst aan de suppletielocatie.	Voorwaarde is niet van toepassing op onderwatersuppleties.	Niet van toepassing.
7. Bij (voor verkalking) gevoelige kalkarme duingebieden wordt het zand op het strand niet hoger aangebracht dan +3 meter NAP.	Voorwaarde is niet van toepassing op onderwatersuppleties.	Niet van toepassing.
Grijze en gewone zeehond (onderwater- en strandsuppleties)		
8. Schepen die zand suppleren houden minimaal 1200 meter afstand van het deel van de zandplaat(platen) waarop zich grijze of gewone zeehonden bevinden.	De dichtstbijzijnde zandplaten liggen op meer dan 1200 m afstand van de activiteiten van de suppletie. Aan deze voorwaarde wordt voldaan. Aanvullende maatregelen zijn niet nodig.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.

Voorwaarden beheerplan Nzkz	Voorwaarde van toepassing?	Uitvoeringsvoorwaarden
9. Het suppleren vanuit schepen op kortere afstand dan 1200 meter is toegestaan als Rijkswaterstaat aantoont dat wegens fysieke omstandigheden niet aan die afstandsvereiste kan worden voldaan en er geen negatieve gevolgen zijn van het gebruik van de zeehondenligplaatsen.	Voorwaarde niet van toepassing. Zie punt 8.	Niet van toepassing.
10. Bij het voorkomen van zeehonden met pups op zandplaten en bij de suppletielocatie is uitvoering van suppleren conform artikel 9 alleen toegestaan buiten de werp- en zoogperiodes van zeehonden.	Voorwaarde niet van toepassing. Zie punt 8.	Niet van toepassing.
11. In situaties als bedoeld bij het hierboven vermelde artikel 10 gelden voor schepen de volgende aanvullende voorwaarden: - Geen bemanning aan dek, tenzij dit strikt noodzakelijk is. - Geen andere verlichting dan navigatieverlichting. behoudens noodgevallen. - Geen geluidsproductie anders dan die uit technische (motor) of veiligheid (scheepshoorn) noodzakelijk is.	Voorwaarde niet van toepassing. Zie punt 8.	Niet van toepassing.
Bontbekplevier, strandplevier en dwergstern (broedvogels)		
12. Strandsuppleties worden tijdens het broedseizoen niet uitgevoerd op locaties die door de beheerder zijn afgesloten of gemarkeerd als broedgebied voor bontbekplevier, strandplevier of dwergstern.	Niet van toepassing bij onderwatersuppletie.	Niet van toepassing.

Voorwaarden beheerplan Nzkz	Voorwaarde van toepassing?	Uitvoeringsvoorwaarden
13. Indien Rijkswaterstaat een broedgeval vaststelt buiten de in artikel 12 vermelde broedgevallen binnen 500 meter van de voorgenomen suppletielocatie, neemt Rijkswaterstaat een afstand van minimaal 350 meter in acht tussen de nestplaats(sen) en de grens van het werkgebied van de strandsuppletie.	Niet van toepassing bij onderwatersuppletie.	Niet van toepassing.

Topper, eidereend en zwarte zee-eend (onderwater- en strandsuppleties)

14. Schepen die zand suppleren, houden minimaal 500 meter afstand van vogelconcentraties van topper, eidereend- en zwarte zee-eend.	Deze voorwaarde is getoetst in paragraaf 2.4.2. Hieruit blijkt dat uitvoeringsvoorwaarden van toepassing zijn.	Voor de aannemer geldt de volgende voorwaarde: Schepen die zand suppleren, houden binnen het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone, minimaal 500 meter afstand van vogelconcentraties van topper, eidereend en zwarte zee-eend.
---	--	---

B. Transport van zand tussen win- en suppletielocaties

Grijze en gewone zeehond

15. Op schepen die zand transporteren zijn de voorwaarden opgenomen in de artikelen 8 tot en met 11 overeenkomstig van toepassing, met dien verstande, dat voor de term "suppleren" de term "transporteren" moet worden gelezen.	Zie punten 8 t/m 11	Zie punten 8 t/m 11
--	---------------------	---------------------

Topper, eidereend en zwarte zee-eend

16. Schepen die zand transporteren, houden minimaal 500 meter afstand tot vogelconcentraties van topper, eidereend en zwarte zee-eend.	Zie punt 14	Voor de aannemer geldt de volgende voorwaarde: Schepen die zand transporteren, houden binnen het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone, minimaal 500 meter afstand van
--	-------------	--

Voorwaarden beheerplan Nzkz	Voorwaarde van toepassing?	Uitvoeringsvoorwaarden
Zee-eenden in zones 1 (Toegangbeperkend Besluit Nzkz)		
17. Voor zandsuppletievaartuigen is doorvaart van 1 november tot 1 april mogelijk via een variabele corridor. De ligging van de variabele corridor wordt in overleg met het bevoegd gezag vastgesteld.	Vaarroute loopt door een TBB zone 1-gebied. Voorwaarde is van toepassing.	vogelconcentraties van topper, eidereend en zwarte zee-eend. Voor de aannemer geldt de volgende voorwaarde: Doorvaart door TBB zone 1-gebieden is mogelijk via een variabele corridor. Voor Rijkswaterstaat geldt de volgende voorwaarde: Afstemming met het bevoegd gezag voor het vaststellen van een variabele corridor voor doorvaart in de periode 1 november tot 1 april.
C. Zandwinningen		
18. Zandwinningen gelegen nabij Natura 2000-gebieden in de Noordzeekustzone zijn toegelaten op een afstand van minimaal 900 meter buiten het Natura 2000-gebied.	Afstand zandwink tot het Natura 2000-gebied is meer dan 4500 meter.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.
19. Zandwinningen nabij Natura 2000-gebieden op locaties waar dieper dan 2 meter in de bodem zand gewonnen wordt, zijn toegelaten op een afstand van minimaal 2000 meter van het Natura 2000-gebied.	Afstand zandwink tot het Natura 2000-gebied is meer dan 4500 meter.	Geen uitvoeringsvoorwaarden. Aan de voorwaarde wordt voldaan zonder aanvullende maatregelen voor uitvoering.

3.4.1 Toetsing voorwaarden schelpenbanken

De suppletie vindt plaats binnen het habitatype Permanent overstroomde zandbanken. Er dient getoetst te worden of aan de volgende voorwaarden wordt voldaan.

Voorwaarden Permanent overstroomde zandbanken

1. Suppleties worden zodanig uitgevoerd dat schelpenbanken van levende *Spisula subtruncata* niet bedekt worden met zand.
2. Indien Rijkswaterstaat aantoont dat bedekking met zand van de in artikel 1 genoemde schelpenbanken onvermijdelijk is, worden de uit te voeren suppleties niet gestart in de periode van 1 juni tot 1 maart.
3. De suppleties die schelpenbanken met levende *Ensis directus* bedekken zijn toegelaten als Rijkswaterstaat aantoont dat er geen negatieve gevolgen zullen zijn voor de voedselvoorziening van zee-eenden.

Monitoring *Spisula* en *Ensis*

Jaarlijks voert Wageningen Marine Research een monitoring uit naar de *Spisula subtruncata* en *Ensis directus*. De meest recente beschikbare informatie is de WOT monitoring uit 2021 (Perdon et al., 2021). In 2021 was het de 27ste opeenvolgende gebiedsdekkende survey. De bemonsteringen zijn door Wageningen Marine Research (WMR) uitgevoerd in het voorjaar van 2021. In totaal werden langs de gehele Nederlandse kust in 2021 in totaal 995 locaties bemonsterd. Bij het verwerken van de monsters is voor beide soorten een onderscheid gemaakt tussen grote en kleine exemplaren. De grens ligt op een schelpenlengte van 19 mm voor *Spisula subtruncata* en een schelpbreedte van 16mm voor de *Ensis directus*. Voor zwaardschedes is dat ongeveer de grens van het wettelijke minimumformaat voor visserij, voor de halfgeknotte strandschelp de grens tussen één- en meerjarige dieren.

Schelpenbanken

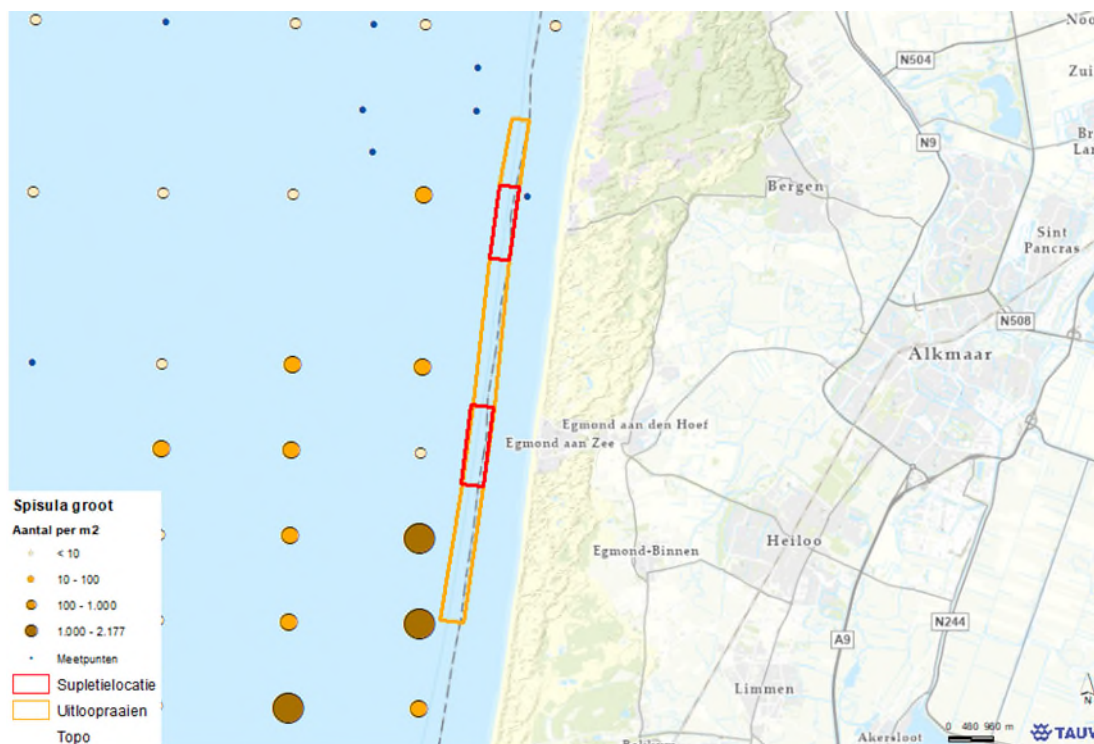
De *Spisula subtruncata* schelpenbanken hebben een hoge voedingswaarde voor zee-eenden, zodat soms grote aantallen vogels hierop foerageren (Leopold, 1996). De hoeveelheid van *Spisula subtruncata* (halfgeknotte strandschelp) is langs de gehele Nederlandse kust de afgelopen periode 2016-2021 toegenomen. Deze toename is het sterkst binnen het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone namelijk boven de Waddeneilanden. De zwarte zee-eend heeft een voorkeur voor *Spisula*, waarvan de grotere exemplaren (doorsnede > 19 mm) het meest profijtelijk zijn. Daarnaast is *Ensis* een belangrijke voedselbron, waarvan juist de kleinere exemplaren (breedte < 16 mm) gegeten worden.

De beheerplanvoorwaarden over het bedekken van schelpenbanken spreken nadrukkelijk over het voorkomen van beide soorten in de vorm van banken. Er is sprake van een schelpenbank, wanneer de afzonderlijke individuen van beide soorten in (zeer) hoge dichtheden voorkomen over een bepaalde oppervlakte. Anders dan banken van mosselen en oesters vormen beide soorten geen harde structuren. Beide soorten leven ingegraven in de bodem, waarbij hun sifon boven het bodemoppervlak uitsteekt om voedsel te vergaren. Er bestaat geen eenduidige algemeen geaccepteerde definitie van het begrip “schelpenbank”.

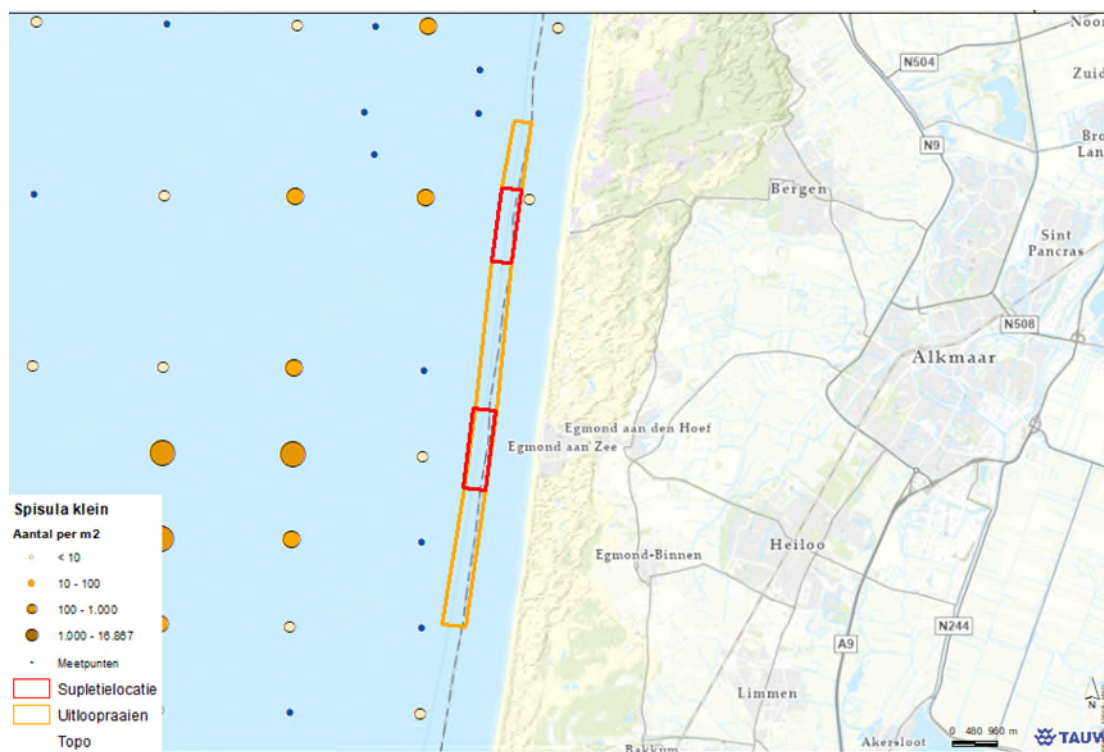
Het is daarom niet mogelijk om een goed onderscheid te maken tussen voorkomens van *Ensis* en *Spisula* in de vorm van een schelpenbank, en andere voorkomens van beide soorten.

Spisula subtruncata

Het is met de huidige stand van de kennis niet uit te sluiten dat de zwarte zee-eend nog foerageert op *Spisula* voorkomens met een dichtheid van 10 tot 100 individuen per m². Daarom wordt voor deze beoordeling een ondergrens aangehouden van 10 individuen per m². Uit voorzorg zijn zowel de resultaten voor kleine als grote *Spisula* bekeken. In de figuren 2 en 3 staan de resultaten van de WOT bemonstering 2021 (Perdon et al., 2021) gegeven voor respectievelijk kleine en grote *Spisula*. Hieruit blijkt dat ter hoogte van Egmond aan zee schelpenbanken met grote *Spisula* aanwezig zijn. Dit is buiten het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone, waardoor de voorwaarde hier niet van toepassing is. Daarnaast betreft het een locatie gelegen binnen de uitloopraaien (3950 – 4200). Mogelijk is het niet noodzakelijk om hier te suppleren. Om de ecologische invloed van de suppletie te verkleinen wordt echter alsnog aanbevolen om – bovenwettelijk - de volgende uitvoeringsvoorwaarde op te nemen: **uitvoering van de suppletie wordt niet gestart in de periode van 1 juni tot 1 maart bij de uitloopraaien 3950 - 4200.**

Figuur 3.2 Ligging zandwinvaak, suppletie locatie (globaal) en *Spisula groot* in aantal per m². Groene cirkels zijn locaties waar *Spisula* (groot) is aangetroffen. De grootte van de cirkel geeft het aantal *Spisula* per m² weer (bron: WOT-data 2021, Perdon et al., 2021)

Figuur 3.3 Ligging zandwink, suppletielocatie (globaal) en Spisula klein in aantal per m2. Groene cirkels zijn locaties waar Spisula (klein) is aangetroffen. De grootte van de cirkel geeft het aantal Spisula per m2 weer (bron: WOT-data 2021, Perdon et al., 2021)

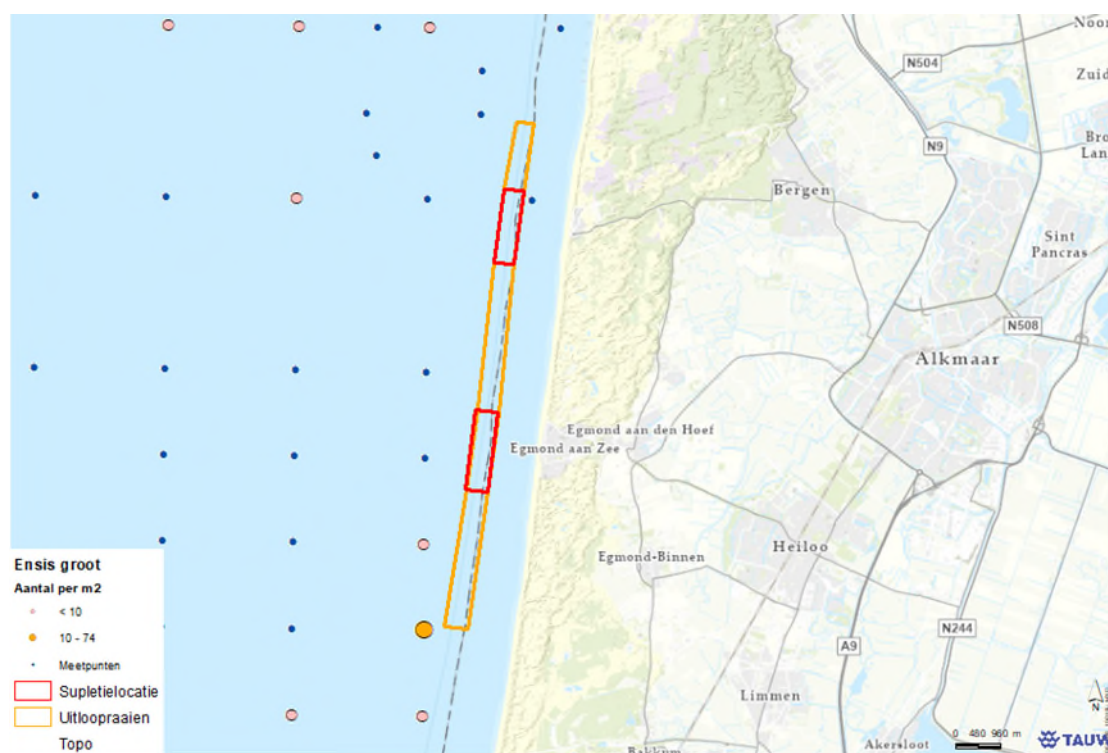
Ensis directus

De voorwaarde heeft alleen betrekking tot het bedekken van schelpenbanken van levende Ensis directus in relatie tot de voedselvoorziening van zee-eenden. Ook voor Ensis zijn voor de volledigheid de resultaten van zowel kleine als grote exemplaren geanalyseerd. In figuur 4 en 5 staan de resultaten van de WOT-bemonstering 2021 voor respectievelijk kleine en grote Ensis. Hieruit blijkt dat bij de uitloopraaien aan de zuidkant een schelpenbank met grote en kleine Ensis aanwezig is. Dit is buiten het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone maar kan de voedselbeschikbaarheid in de omgeving voor zwarte zee-eenden beïnvloeden.

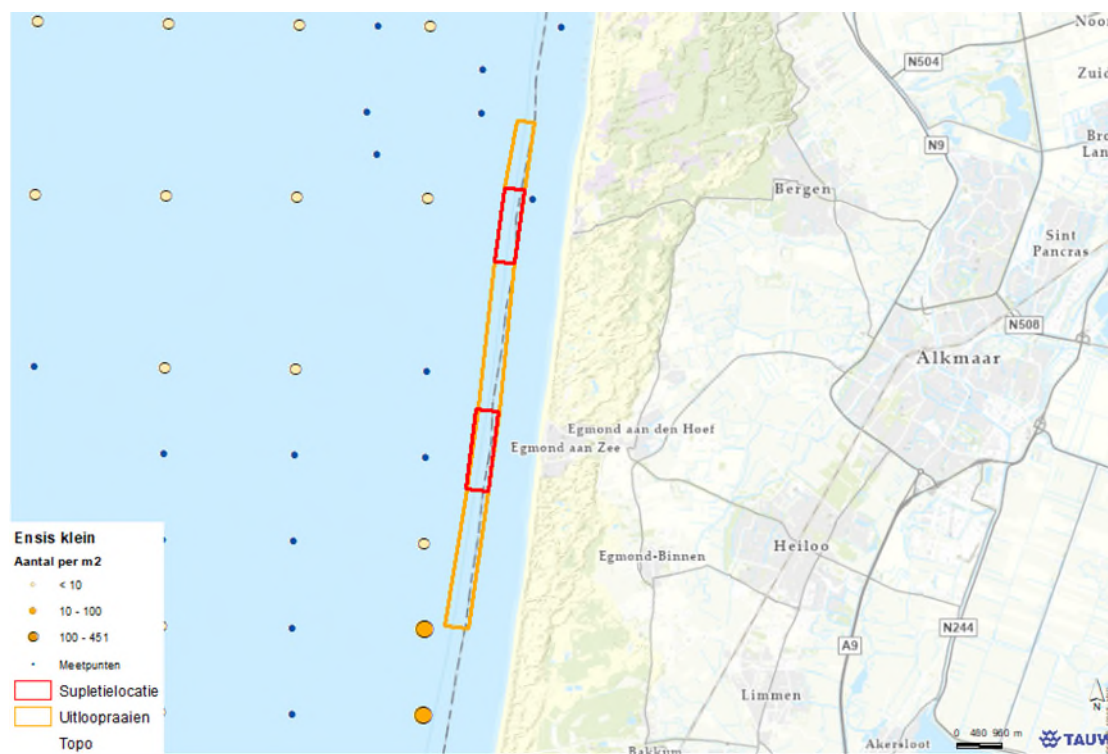
In de WOT-bemonstering van 2021 zijn 995 locaties bemonsterd langs de Nederlandse kust. Hierbij is bij 504 meetpunten kleine Ensis waargenomen en grote Ensis in 485 meetpunten. De gemiddelde biomassa per meetpunt met kleine Ensis betreft 57 gram. Voor grote Ensis geldt dat de gemiddelde biomassa per meetpunt 103 gram betreft. Alleen kleine Ensis is van belang als voedselbron voor zwarte zee-eenden.

Doordat de grote en kleine Ensis alleen ter hoogte van de uitlooppraaien zijn aangetroffen worden deze mogelijk niet bedekt. Wanneer deze wel bedekt worden zal slechts een gering gewicht aan biomassa bedekt worden (van grote als kleine Ensis). Het verlies aan biomassa zal verwaarloosbaar zijn ten opzichte van de totale biomassa kleine en grote Ensis in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone.

Het overgrote deel van het totale bestand aan kleine Ensis ligt op bereikbare diepte voor zee-eenden. Gelet hierop én op het feit dat de zee-eenden ook op andere soorten foerageren zoals Spisula (toename sinds 2016) worden op basis van de WOT-data van 2021 geen negatieve gevolgen voor de voedselvoorziening voor zee-eenden verwacht en wordt voldaan aan de voorwaarde. Bij beschikbaarheid van nieuwe WOT-data, zal Rijkswaterstaat in het jaar voorafgaand aan de uitvoering opnieuw gekeken worden naar de dichtheden en biomassa Ensis in het suppletiegebied en directe omgeving om te bezien of de conclusie dat er geen negatieve gevolgen zijn voor de voedselvoorziening van zee-eenden nog steeds geldt.

Figuur 4 Ligging zandwink, suppletielocatie (globaal) en Ensis groot in aantal per m^2 . Groene cirkels zijn locaties waar Ensis (groot) is aangetroffen. De grootte van de cirkel geeft het aantal Ensis per m^2 weer (bron: WOT-data 2021, Perdon et al., 2021)

Figuur 5 Ligging zandwinvak, suppletie locatie (globaal) en *Ensis klein* in aantal per m². Groene cirkels zijn locaties waar *Ensis* (klein) is aangetroffen. De grootte van de cirkel geeft het aantal *Ensis* per m² weer (bron: WOT-data 2021, Perdon et al., 2021)

3.4.2 Toetsing voorwaarden vogelconcentraties

In de nabijheid van schepen die zand transporteren en suppleren kunnen vogelconcentraties aanwezig zijn. De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

Voorwaarden Vogelconcentraties

14. Schepen die zand suppleren, houden minimaal 500 meter afstand van vogelconcentraties van topper, eidereend- en zwarte zee-eend.
16. Schepen die zand transporteren, houden minimaal 500 meter afstand tot vogelconcentraties van topper, eidereend en zwarte zee-eend.

Binnen het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone dienen schepen tijdens transport en suppletie een afstand van 500 meter aan te houden tot groepen van topper, eidereend en zwarte zee-eend. In de midwintertellingen (Sluijter et al., 2021; Sluijter et al., 2020; Lilipaly et al., 2019) zijn kleine aantallen (1 – 50 individuen) eider waargenomen in de maarttelling 2021. De drie seizoenen hiervoor zijn deze niet waargenomen ter hoogte van de suppletie locatie. Er zijn ook lage aantallen zwarte zee-eenden waargenomen (1 – 50 individuen) in de maarttelling 2021, novembertelling 2020, januaritelling 2020, januaritelling 2019. In de maarttelling van 2019 zijn grote aantallen zwarte zee-eenden (concentraties tot 2.000 individuen) waargenomen ter hoogte van de suppletie locatie. Er zijn geen waarnemingen van topper nabij de suppletie locatie.

In aanvulling hierop zijn in de zomer van 2020 ook tellingen uitgevoerd naar de aanwezigheid van zee-eenden. Hierbij werden bij de tellingen in juli en september 2020 groepen kleiner dan 50 individuen van zwarte zee-eend waargenomen.

Ook zijn er schelpenbanken aanwezig bij de suppletielocatie. De kans op groepen zee-eenden tijdens de uitvoering van de suppletie is daarom aanwezig. Wel worden zekerheidshalve de volgende voorwaarden opgenomen.

In de nabijheid van schepen die zand transporteren en suppleren kunnen vogelconcentraties aanwezig zijn. De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

- Schepen die zand suppleren, houden minimaal 500 meter afstand van vogelconcentraties van topper, eidereend en zwarte zee-eend
- Schepen die zand transporteren, houden minimaal 500 meter afstand van vogelconcentraties van topper, eidereend en zwarte zee-eend

3.4.3 Zandwink en schelpenbanken

In de ontgrondingenvergunning van Rijkswaterstaat zijn voorwaarden opgenomen met betrekking tot aanwezige schelpenbanken. Deze voorwaarde betreft dat er geen zandwinning mag plaatsvinden binnen een afstand van 100 meter nabij of in levende schelpenbanken. Over deze voorwaarde zijn afspraken gemaakt tussen Rijkswaterstaat en aannemers. Deze blijven van toepassing.

3.4.4 Conclusie zorgplicht Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Het voornemen is getoetst aan de uitvoeringsvoorwaarden van het Natura 2000-beheerplan van Noordzeekustzone. Hieruit blijkt dat uitvoeringsvoorwaarden van toepassing zijn. Deze zijn weergegeven in onderstaande tabel. De uitvoeringsvoorwaarden moeten in het ecologisch werkprotocol van de aannemer worden opgenomen. Middels dit ecologisch werkprotocol, waaraan de aannemer contractueel gebonden is, wordt het naleven van de voorwaarden geborgd.

Als de aannemer een andere werkwijze beoogt dan voorzien in het Borgingsdocument Natuur, dan dient de aannemer deze werkwijze te toetsen aan de Wet natuurbescherming en de financiële gevolgen voor eigen rekening te nemen.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer

Aanbevolen: Bedekking met zand van de schelpenbanken ter hoogte van de uitloopraaien met levende spisula is onvermijdelijk: Op locaties met levende spisula (3950 - 4200) is het starten van de suppletie alleen toegestaan in de periode 1 maart - 31 mei en dient de gehele suppletie voor 1 maart van het volgende jaar afgerond te worden.

Schepen die zand suppleren, houden minimaal 500 meter afstand van vogelconcentraties van topper, eidereend- en zwarte zee-eend.

Schepen die zand transporteren, houden minimaal 500 meter afstand tot vogelconcentraties van topper, eidereend en zwarte zee-eend.

Voor zandsuppletievaartuigen is doorvaart van 1 november tot 1 april mogelijk via een variabele corridor. De ligging van de variabele corridor wordt in overleg met het bevoegd gezag vastgesteld.

Ter hoogte van de raaien 3100-3450 ligt de suppletielocatie binnen een TBB zone 3-gebied. In dit gebied gelden geen beperkingen voor doorvaart maar voor het uitvoeren van de suppletiewerkzaamheden is toestemming nodig van het bevoegd gezag. Rijkswaterstaat dient hierover afspraken te maken met het bevoegd gezag.

4 Wnb Soortenbescherming

4.1 Werkwijze Wnb Soortenbescherming

In artikel 3.31 Wet natuurbescherming is geregeld dat er een vrijstelling geldt van enkele verbodsbepalingen als gewerkt wordt conform een zogenaamde gedragscode. Werken volgens een gedragscode heeft als voordeel dat geen ontheffingsprocedure hoeft te worden doorlopen. Ten behoeve van de werkzaamheden van Rijkswaterstaat is een gedragscode vastgesteld en goedgekeurd op 29 september 2018 door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Deze gedragscode is van toepassing op alle beschermde planten- en diersoorten en ziet toe op de volgende werkzaamheden:

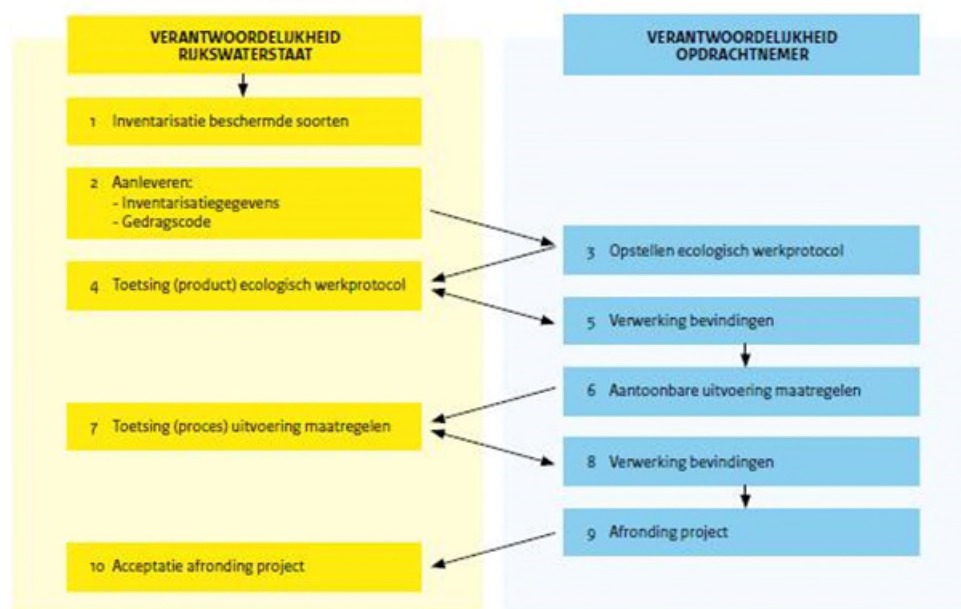
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, wegen, of in het kader van natuurbeheer
- Kleinschalige ruimtelijke ontwikkeling of inrichting

De RWS-gedragscode is van toepassing op de uitvoering van de suppleties omdat de werkzaamheden beheer en onderhoud betreffen.

De eerste stap uit de Gedragscode is het inventariseren van mogelijk aanwezige beschermde soorten. In dit borgingsdocument is de aanwezigheid van beschermde soorten bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsdata
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Op basis van bovenstaande gegevens is getoetst of de beschermde soorten aanwezig zijn en welke maatregelen nodig zijn. Deze maatregelen worden in het werkprotocol van de aannemer uitgewerkt. In volgend schema staan de stappen en wie daarvoor verantwoordelijk is toegelicht. In dit borgingsdocument wordt stap 1 uitgevoerd het verzamelen van inventarisatiegegevens. Tevens worden mogelijke effecten geanalyseerd en aangegeven welke maatregelen nodig zijn. De aannemer werkt dit vervolgens uit in het ecologisch werkprotocol. Voor de daarop volgende stappen verwijzen we verder naar figuur 4.1, in de Gedragscode staat een toelichting op deze vervolgstappen, deze zijn voor dit borgingsdocument niet relevant.

Figuur 4.1 Verantwoordelijkheid per partij bij werken conform de Gedragscode van Rijkswaterstaat

4.2 Toetsing Wnb Soortenbescherming

Tabel 4.1 geeft aan welke beschermde soorten mogelijk binnen de invloedsfeer van de activiteiten aanwezig zijn en welke effecten mogelijk optreden.

Tabel 4.1 Beoordeling beschermde soorten op en nabij suppletielocatie

Soortgroep/soort	Mogelijke aanwezigheid en beoordeling
Zeezoogdieren	
Bruinvis	Bruinvis is beschermd onder artikel 3.5 waarvoor een verbod op aantasting van verblijfplaatsen geldt én op verstoring. Binnen de eerste drie kilometer uit de kust worden bruinvissen bijna overal gezien, met de grootste dichtheden in jan-mrt. Mogelijk effecten door de activiteiten op bruinvissen kunnen zijn, vertroebeling en geluidsverstoring. De toetsing hieraan wordt in onderstaande paragraaf uitgewerkt.
Gewone zeehond en Grijze zeehond	Beide soorten zeehonden komen in (ruime) omgeving in de kustwateren voor. Deze soorten zijn beschermd onder artikel 3.10 van de Wnb. Voor deze soorten geldt daarom alleen een verbod op beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen. De activiteiten vinden plaats op meer 5.000 m afstand van vaste rustplaatsen van zeehonden. Aantasting van verblijfplaatsen is daarom uitgesloten. Zeehonden blijven verder buiten beschouwing. Maatregelen zijn niet noodzakelijk.
Grondgebonden zoogdieren	
	Niet aanwezig op open zee.

Soortgroep/soort	Mogelijke aanwezigheid en beoordeling
Vleermuizen	Verblijfplaatsen of essentiële foerageergebied van vleermuizen zijn niet aanwezig op open zee. Sommige soorten vleermuizen gebruiken de kustlijn als migratieroute, ze worden soms ook migrerend over open zee waargenomen. De activiteit is echter te lokaal om een effect op migratieroutes van vleermuizen te veroorzaken. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.
Vogels	Binnen de invloedssfeer zijn geen broedende vogels of andere locatie gebonden (vaste) verblijfplaatsen, rustplaatsen of essentiële leefgebieden van vogels aanwezig. De vogels zijn niet gebonden aan de locaties met activiteiten en er blijft ten alle tijden voldoende onverstoord leefgebied aanwezig. Er is daardoor met zekerheid geen aantasting van nesten/verblijfplaatsen of rustplaatsen en een eventuele verstoring heeft met zekerheid geen wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Vogels blijven daarom verder buiten beschouwing.
Amfibieën en reptielen	Niet aanwezig op open zee.
Vissen	
Steur en houting	In theorie kunnen steur en houting aanwezig zijn. Deze vissen zijn beschermd via artikel 3.5 waarvoor een verbod op aantasting van verblijfplaatsen geldt én op verstoring. Deze soorten zijn zeer zeldzaam waardoor het risico dat een individu wordt verstoord zeer klein is. De soorten zijn niet gebonden aan de locaties waar activiteiten plaatsvinden. Bovendien is de invloed tijdelijk en blijft een groot areaal aan onverstoord leefgebied aanwezig. Blijvende negatieve effecten zijn daarom uitgesloten. Vissen blijven verder buiten beschouwing. Maatregelen zijn niet noodzakelijk.
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Niet aanwezig op open zee.

Cumulatie

In voorgaande tabel zijn voor verschillende soortgroepen effecten op voorhand uitgesloten. Dit is mede gebaseerd op de locatie en het lokale karakter van de activiteit. In de nabijheid van de suppletie vinden geen andere suppleties plaats. Er is daarom geen risico dat cumulatief met andere suppleties een groter negatief effect optreedt.

Zorgplicht

In artikel 1.11 van de wet is de zorgplicht opgenomen. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken / ongedaan te maken. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten, dieren en beschermde natuurgebieden. In gewone bewoordingen houdt de zorgplicht in dat gewerkt wordt met respect voor de natuur en voor levende dieren en planten. Zo moet dieren die kunnen vluchten voor de werkzaamheden de kans daartoe geboden worden.

4.2.1 Bruinvis

Vertroebeling

De onderwatersuppletie veroorzaakt vertroebeling van het water. Het is niet te verwachten dat vertroebeling van het water de bruinvissen beïnvloedt in het vangen van hun prooi. Bruinvissen jagen immers niet op zicht maar met behulp van echolocatie. Vertroebeling heeft mogelijk een indirect effect vanwege de invloed op prooidieren zoals vissen. Gelet op het grote leefgebied van de bruinvissen leidt een dergelijk plaatselijke en tijdelijke invloed op prooidieren niet tot permanente effecten, niet op een individueel dier noch op populatieniveau. Maatregelen zijn niet nodig.

Verstoring door geluid

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen bruinvissen verstoord worden door geluid. Deze verstoring zal vergelijkbaar zijn met de verstoring die optreedt bij scheepvaart. Door motoren aangedreven schepen veroorzaken een toename van het geluid onderwater. Bruinvissen horen bij lagere frequenties minder goed, maar horen goed de hogere frequenties tussen 10.000 en 150.000 Hz. Op basis van Richardson et al. (1995, tabel 6.9) kan worden aangenomen dat het bronniveau van grotere schepen zeker door bruinvissen zal worden waargenomen. Dit wordt ondersteund door veldwaarnemingen waaruit bruinvissen schepen tot circa een kilometer afstand lijken te mijden. Er wordt uitgegaan van een verstoringafstand van één tot enkele kilometers van de bron. Gelet op het grote leefgebied is slechts sprake van een plaatselijke verstoring in een zone van maximaal enkele kilometers. Er is geen sprake van een blijvend effect. Maatregelen zijn niet nodig.

4.3 Conclusies Wnb Soortenbescherming

De conclusies ten aanzien van beschermde soorten is dat negatieve effecten op beschermde soorten zijn uitgesloten. Maatregelen zijn niet nodig. De algemene zorgplicht is wel van toepassing en moet in het ecologisch werkprotocol van de aannemer worden uitgewerkt.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer

Algemene zorgplicht (zie bijlage 1).

5 Conclusies

5.1 Inleiding

Voor de activiteit gelden de voorwaarden vanuit de zorgplicht. Deze dienen in het ecologisch werkprotocol van de aannemer opgenomen te worden. Middels dit ecologisch werkprotocol, waaraan de aannemer contractueel gebonden is, wordt het naleven van de vrijstellingsvoorwaarden geborgd. Als de aannemer een andere werkwijze beoogd dan voorzien in het Borgingsdocument Natuur, dan dient de aannemer deze werkwijze te toetsen aan de Wet natuurbescherming en de financiële gevolgen voor eigen rekening te nemen.

Wanneer het ontwerp, de wijze van uitvoering of periode van de suppletie wijzigt, dient opnieuw getoetst te worden of de suppletie nog voldoet aan de voorwaarden vanuit de zorgplicht.

5.2 Gebiedsbescherming

De conclusie ten aanzien van beschermde gebieden is dat middels het naleven van de uitvoeringsvoorwaarden negatieve effecten op beschermde Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. De aannemer dient deze voorwaarden uit te werken in een ecologisch werkprotocol. In dit ecologisch werkprotocol en een risicodossier dient de aannemer aan te geven hoe de aannemer zeker stelt dat het werk volgens de benoemde voorwaarden wordt uitgevoerd. De volgende voorwaarden ten aanzien van beschermde gebieden zijn van toepassing.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer
In de periode 1 november tot 1 april is doorvaart door het TBB zone 1-gebied uitsluitend mogelijk via een variabele corridor.
Ter hoogte van de raaien 3100-3450 ligt de suppletielocatie binnen een TBB zone 3-gebied. In dit gebied gelden geen beperkingen voor doorvaart maar voor het uitvoeren van de suppletiewerkzaamheden is toestemming nodig van het bevoegd gezag. Rijkswaterstaat dient hierover afspraken te maken met het bevoegd gezag.
Aanbevolen: Uitvoering van de suppletie ter hoogte van de uitloopraaien 3950 - 4200 wordt niet gestart in de periode 1 juni tot 1 maart in verband met de aanwezigheid van levende schelpenbanken met <i>Spisula subtruncata</i> .
Schepen die zand suppleren of transporteren houden minimaal 500 meter afstand van vogelconcentraties van topper, eidereend en zwarte zee-eend.

Daarnaast heeft RWS aan de volgende verplichtingen vanuit de zorgplicht

Acties RWS
Bij beschikbaarheid van nieuwe WOT-data, zal RWS in het jaar voorafgaand aan de uitvoering opnieuw beoordelen of aan de voorwaarden voor schelpenbanken (artikel 1, 2 en 3) wordt voldaan.
Afstemming met het bevoegd gezag omtrent vaststellen van een variabele corridor door het TBB zone-1 gebied en de suppletiewerkzaamheden binnen het TBB zone 3-gebied.

5.3 Soortenbescherming

De conclusie ten aanzien van beschermde soorten is dat negatieve effecten op beschermde soorten zijn uitgesloten. De algemene zorgplicht is wel van toepassing en moet in het ecologisch werkprotocol van de aannemer worden uitgewerkt. De aannemer dient middels zijn risicodossier en ecologisch werkprotocol aan te geven hoe de aannemer zeker stelt dat het werk volgens de benoemde voorwaarden wordt uitgevoerd. Dit omvat onder andere een beschrijving van de voorgenomen activiteiten, een beschrijving van de te verwachten effecten en beheersmaatregelen. Een nadere beschrijving hiervan is opgenomen in de Gedragscode soortenbescherming van Rijkswaterstaat.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer

Algemene zorgplicht

6 Literatuur

Fijn, R.C., S. Lilipaly & P.A. Wolf, 2020. Zee-eenden tellingen in de zomer van 2020. Kenmerk 20.0348/20.08746/RubFi

Leopold M.F. 1996. Spisula subtruncataals voedselbron voor zee-eenden in Nederland. BEON Report 96-2. Rijksinstituut voor Kust en Zee, Den Haag.

Lilipaly S.J., Arts F.A., Sluijter M., Wolf P.A. 2019. Midwintertelling van zee-eenden in de Waddenzee en Nederlandse kustwateren in januari en maart 2019. Rapport RWS – Centrale Informatievoorziening. Rapport BM 19.21 / Deltamilieu Projecten rapport 2019-7 Vlissingen.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2016. Natura 2000-beheerplan Noordzeekustzone: periode 2016-2022.

Perdon, K.J., Troost, K., Zwol, J. van, Asch, M. van, Pool, J. van der. 2021. Schelpdierbestanden in de Nederlandse kustzone in 2020. Stichting Wageningen Research, Centrum voor Visserijonderzoek (CVO) (CVO rapport 18.010)

Richardson WJ, Greene CR Jr, Malme C, & Thomson DH, 1995. Marine Mammals and Noise. San Diego: Academic Press.

Sluijter, M., Arts F.A., S.J. Lilipaly & P.A. Wolf, 2021. Midwintertelling van zee-eenden in de Waddenzee en Nederlandse kustwateren in november 2020, januari en maart 2021. Rapport RWS – Centrale Informatievoorziening. Rapport BM 21.22 / Deltamilieu Projecten rapport 2021-09 Vlissingen.

Sluijter, M., Arts F.A., Lilipaly S.J., Wolf P.A. 2020. Midwintertelling van zwarte zee-eenden in de Waddenzee en Nederlandse kustwateren in augustus en november 2019 en januari 2020. Rapport RWS – Centrale Informatievoorziening. Rapport BM 20.20 / Deltamilieu Projecten rapport 2020-6 Vlissingen.

Sweco, 2017. Winning suppletiezand Noordzee 2018 t/m 2027. Milieueffectrapportage. De Bilt, 18 december 2017.

Internet:

www.noordzeeloket.nl

www.informatiehuismarien.nl

Bijlage 1 Uitvoeringsvoorwaarden voor aannemer

Deze voorwaarden dienen opgenomen te worden in het ecologisch werkprotocol van de aannemer. De aannemer dient middels zijn risicodossier en ecologisch werkprotocol aan te geven hoe de aannemer zeker stelt dat het werk volgens de benoemde voorwaarden wordt uitgevoerd. Dit omvat onder andere een beschrijving van de voorgenomen activiteiten, een beschrijving van de te verwachten effecten en beheersmaatregelen. Een nadere beschrijving hiervan is opgenomen in de Gedragscode soortenbescherming van Rijkswaterstaat. Voor de vervolgstappen verwijzen wij naar figuur 4.1 en de Gedragscode. Middels het nader uitgewerkte ecologisch werkprotocol, waaraan de aannemer contractueel gebonden is, wordt het naleven van de voorwaarden geborgd.

De getoetste activiteiten staan in hoofdstuk 2 beschreven. Wanneer het ontwerp, de wijze van uitvoering of periode van de suppletie wijzigt, dient opnieuw getoetst te worden of de suppletie nog voldoet aan de voorwaarden. Zo geldt voor deze suppletie dat het graven van een geleidegeul of het doorgraven van een brekerbank niet is getoetst. Indien dit wel het geval is, dient deze activiteit alsnog getoetst te worden. Als de aannemer een andere werkwijze beoogt dan voorzien in het Borgingsdocument Natuur, dan dient de aannemer deze werkwijze te toetsen aan de Wet natuurbescherming en de financiële gevolgen hiervan voor eigen rekening te nemen.

Rijkswaterstaat toetst in het jaar voorafgaand aan de uitvoering opnieuw of schelpenbanken aanwezig zijn op basis van nieuwe WOT-data. Dit betekent dat voor suppleties in **2022** opnieuw beoordeeld wordt of maatregelen voor schelpenbanken nodig zijn. Dit kan ertoe leiden dat (delen van) de uit te voeren suppletie niet mag starten in de periode van 1 juni tot 1 maart. Indien uit de jaarlijkse actualisatie blijkt dat er wel schelpenbanken zijn aangetroffen in het betreffende suppletiegebied en de suppletie is al gestart, dan dient de suppletie voor 1 maart van het volgende jaar afgerond te worden.

Voorwaarden in ecologisch werkprotocol aannemer

1. Uitwerking van de zorgplicht.

De zorgplicht houdt in dat één ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten, dieren beschermde natuurgebieden. In gewone bewoondingen houdt de zorgplicht in dat gewerkt wordt met respect voor de natuur en voor levende dieren en planten. Zo moet dieren die kunnen vluchten voor de werkzaamheden de kans daartoe geboden worden. De aannemer geeft aan op welke wijze aan de zorgplicht invulling wordt gegeven.

2. TBB zone 1-gebied

In de periode van 1 november tot 1 april gelden beperkingen voor doorvaart met betrekking tot mogelijke verstoring van zeevogels in het TBB zone 1-gebied. Schepen die zand transporteren varen in deze periode niet door het TBB zone 1-gebied. Indien doorvaart in deze periode plaatsvindt dient Rijkswaterstaat hierover afspraken te maken met het bevoegd gezag.

3. TBB zone 3-gebied

Ter hoogte van de raaien 3100-3450 ligt de suppletielocatie binnen een TBB zone 3-gebied. In dit gebied gelden geen beperkingen voor doorvaart maar voor het uitvoeren van de suppletiewerkzaamheden is toestemming nodig van het bevoegd gezag. Rijkswaterstaat dient hierover afspraken te maken met het bevoegd gezag.

4. Afstand houden tot zee-eenden.

Schepen die zand suppleren of transporteren houden minimaal 500 meter afstand van vogelconcentraties van topper, eidereend en zwarte zee-eend.

5. Onverwachte aanwezigheid van beschermde soorten.

Bij onverwachte aanwezigheid van beschermde soorten wordt Rijkswaterstaat en het bevoegd gezag direct op de hoogte gebracht. De werkzaamheden worden pas hervat nadat de door een ter zake deskundige ecoloog noodzakelijk geachte beschermende maatregelen zijn getroffen. De maatregelen worden schriftelijk verantwoord en aan het bevoegd gezag gestuurd. De kans dat onverwacht beschermde soorten aanwezig zijn, is bij onderwatersuppleties zeer laag.

6. Deskundige

De voorwaarden worden uitgevoerd door of onder toezicht van een ecologisch deskundige. Dit is een persoon die aantoonbaar een opleiding, kennis en ervaring heeft op het gebied van de (soort)specifieke ecologie. De deskundige heeft een afgeronde hbo of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of; een afgeronde mbo opleiding, met als zwaartepunt soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren.